

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ



08.04.2009

Щодо отримання банками послуг від третіх осіб з повернення проблемної заборгованості

Національний банк України повідомляє наступне за результатом розгляду листів банків щодо надання роз'яснення стосовно отримання банками послуг від третіх осіб щодо повернення боржниками простроченої (проблемної) заборгованості за отриманими ними кредитами.

Відповідно до норм Цивільного та Господарських кодексів України банки вправі укладати з третіми особами договори, предметом яких є отримання послуг з повернення існуючої заборгованості від боржників банків.

Банки при укладенні таких договорів, керуючись, зокрема, ст.5 та частиною шостою ст.47 Закону України «Про банки і банківську діяльність» (далі – Закон про банки), мають самостійно визначити відповідний вид договору, а також його умови відповідно до вимог законодавства України.

При цьому, банкам необхідно приділяти особливу увагу питанню роботи з інформацією, що містить банківську таємницю, при отриманні послуг від третіх осіб щодо повернення боржниками простроченої (проблемної) заборгованості за отриманими ними кредитами.

Так, відповідно до частини першої ст.60 Закону про банки інформація щодо діяльності та фінансового стану клієнта, яка стала відомою банку у процесі обслуговування клієнта та взаємовідносин з ним чи третім особам при наданні послуг банку і розголошення якої може завдати матеріальної чи моральної шкоди клієнту, є банківською таємницею.

Частиною третьою ст.61 Закону про банки встановлено, що приватні особи та організації, які при виконанні своїх функцій або наданні послуг банку безпосередньо чи опосередковано отримали конфіденційну інформацію, зобов'язані не розголошувати цю інформацію і не використовувати її на свою користь чи на користь третіх осіб.

Згідно з пунктом 1 частини першої ст.62 Закону про банки інформація щодо юридичних та фізичних осіб, яка містить банківську таємницю, розкривається банками, зокрема, з письмового дозволу власника такої інформації.

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ



Відповідно до пункту 3.1. Правил зберігання, захисту, використання та розкриття банківської таємниці, затверджених постановою Правління Національного банку України від 14.07.2006 № 267, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 3.08.2006 за № 935/12809, (далі – Правила № 267) письмовий запит та/або дозвіл клієнта про розкриття інформації, що містить банківську таємницю і власником якої є такий клієнт, складається за довільною формою. Письмовий запит (дозвіл) фізичної особи - клієнта банку має бути підписаний цією особою. Її підпис має бути засвідчений підписом керівника банку чи вповноваженою ним особою та відбитком печатки банку або нотаріально. Письмовий запит (дозвіл) юридичної особи - клієнта банку має бути підписаний керівником або вповноваженою ним особою та скріплений печаткою юридичної особи.

Запит та/або дозвіл клієнта може бути включений до договору про надання банківських послуг, що укладається між клієнтом і банком. У договорі також можуть бути визначені підстави та межі розкриття банком інформації, що становить банківську таємницю клієнта.

На письмовий запит власника інформації, що становить банківську таємницю або з його письмового дозволу, банк розкриває таку інформацію в обсязі, визначеному в письмовому запиті або дозволі.

Враховуючи викладене, Національний банк України зазначає, що передача банками третім особам, зокрема, з якими укладено договори на отримання послуг щодо повернення боржниками простроченої (проблемної) заборгованості за отриманими ними кредитами, інформації, що містить банківську таємницю, можлива з урахуванням вищезазначених нормативно-правових актів за наявності письмового дозволу власника такої інформації, оформленого відповідно до вимог Правил № 267.

Також звертаємо увагу банків, що за незаконне розголошення інформації, що містить банківську таємницю, банки та/або їх посадові особи можуть бути притягнуті до цивільної, адміністративної та кримінальної відповідальності.

Зокрема, у разі порушення банками банківського законодавства, нормативно-правових актів Національного банку України або здійснення ризикових операцій, які загрожують інтересам вкладників чи інших кредиторів банку, Національний банк України адекватно вчиненому порушенню має право застосувати заходи впливу відповідно до статті 73 Закону України «Про банки і банківську діяльність».

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ



Крім того, Національний банк України вважає за необхідне зазначити, що банки, при встановленні договірних відносин з суб'єктами господарювання щодо отримання послуг із повернення боржниками простроченої (проблемної) заборгованості, мають належним чином оформляти відповідні договори про надання послуг. Важливим фактором при встановленні таких взаємовідносин має бути наявність бездоганної ділової репутації таких суб'єктів господарювання та їх керівників, що дає можливість зробити висновок про їх професійні та управлінські здібності, їх порядність та відповідність діяльності вимогам закону, а також застосування в роботі принципів роботи з боржниками, які б унеможливили приниження честі та гідності боржників – фізичних осіб.

Також зазначені особи, які надаватимуть вищезазначені послуги, відповідно до вимог п.1.5 Правил № 267 мають розробити та затвердити відповідні правила роботи з інформацією, що містить банківську таємницю, з метою запобігання її розголошення внаслідок чого можуть бути порушені права та інтереси осіб, яких вона стосується.